

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fel. évre . . 40 L — b.
Negyed évre 20 L — b.
Hav. óra . . 7 L — b.
Nyitól. sora 6 L — b.
Föld. petitsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diósné Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

A külpolitikai horizont.

A török nem enged. — A kis-antant is megmozdul. — A kemalisták Konstantinápolyt fenyegetik. — Világháború előtt. — Lángbaborult a Balkán. — Görög-bolgár háború. — Szerbia is mozgósított.

Európai diplomáciai körök véleménye szerint a török-görög kérdés ma már egész Európa politikai kialakulására jelentőséget nyert. A török sorozatos győzelme a Balkánon és a közeli Keleten a katonai érdekköröknek olyan változását jelenti, amelyet Anglia, mint Görögország protektora, sem nézhet tétlenül.

A görög vereség az angol politika súlyos kudarcát is jelenti a Dardanellák semlegesítésének várható megszűnését Anglia minden eszközzel igyekszik megakadályozni.

Az esetleges angol beavatkozást viszont Franciaország sem hajlandó eltűrni, nem hajlandó különösen minden rekompensáció nélkül ezért az angol-francia viszony kiélesedése várható olyan nagy mértékben, amilyenre a londoni vagy a gónai konferencia legizgalmasabb óráiban sem volt példa.

Az angol-francia vitába most a kis-antant is beleszólt. A párisi „Information” római jelentése szerint a jugoszláv követ tegnap este közölte Schanzer olasz külügyminiszterrel, hogy a kis-antant nem fogja tétlenül nézni a neullyi és a trianoni békeszerződésben Tráciáról és a tengerszorosokról megállapított jogi státusok megváltoztatását.

Ilyenformán a diplomáciai háború végleges kitörése várható, ami talán tovább fog tartani a harcéri háborúnál is.

A Petit Parisienben Nabi bég török diplomáciai ügyvivő nyilatkozata jelent meg, melyben kifejti, hogy a konstantinápolyi kormány véleménye szerint Konstantinápolyt nyugat felé szüksége van természetesen védővonalra. Ez a vonal a Marica-folyam Drinápolyval együtt, melyről Törökország nem mondhat le. A török nép a nemzeti mozgalom óta át van hatva a függetlenség eszméjétől és feltétlenül megköveteli, hogy Trácia a törököké legyen.

A török kormány a Dardanellák szabad-

ságának elvével egyetért azon feltétellel, hogy Konstantinápoly nemzeti szuverenitás sérelme nélkül biztonságban maradjon.

Csanakba, a Dardanellák legszorosabb helyére angol hadihajók érkeztek.

A Daily Expressnek Ferig bég, az angorai kormány párisi képviselője kijelentette, hogy keleten csak akkor lehet békét remélni, ha az angol kormány hozzájárul, hogy Drinápolyt feltétel nélkül visszaadják Törökországnak és hogy Konstantinápolyt a szövetségesek kiűrtsék. Ha az angol kormány vonakodnék elismerni Törökország igényét Drinápoly- és a török szuverenitást Konstantinápoly felett, akkor a törökök megtámadják Mezopotámiát.

A Times jelenti: A török győzelmek hatása Kisáziában mindenütt érezhető és még bonyolultabbá teszi az amugy is nehéz helyzetet.

A Daily Expressnek jelentik Konstantinápolyból: A törökök a tengerszorosok vidékén megszállták Karussit és Balikesrit. A török sajtó háborút követel s kijelenti: Ha a Dardanellákat nem teszik szabaddá, Törökország a szuronyok hegyével fog békét diktálni.

London, szept. 12. Az esti lapok jelentik:

A kemalisták kisázsiai győzelmei annyira felizgatták a törökök háborús szellemét, hogy Perában a török agitátorok komoly támadást intéztek a külföldiek, köztük az angolok ellen is, amely több emberéletbe is került. A törökök revolverek és köveket használtak. Az angol negyedben számos görög és francia alattvaló ablakait bezúzták.

Több londoni lap jelentése szerint a szövetséges diplomata a legközelebbi napokban összeülnek, hogy a török-görög háború folytán keletkezett helyzetet — különös tekintettel Konstantinápoly veszélyeztetésére, — megbeszéljék. Az erre vonatkozó tárgyalások már meg is in-

dultak. A szövetséges kormányok teljesen meg-egyeznek abban, hogy nem tűrik a kisázsiai parton általuk felállított semleges zóna megsértését.

Rövid londoni távirat közli, hogy a szövetséges kormányok a velencei konferencia tervét véglegesen elejtették. Ez az elhatározás azonban sokkal súlyosabb jelentőségű, semhogy ezzel a probléma, melyet a török előnyomulás idézett elő, megoldást nyerne. A belgrádi kormány jegyzékben kéri az olasz kormányt, hogy a balkáni egyensúly érdekében kiküldöttet a keleti konferencián vegyenek részt. De közelről érdeklí Romániát is ez a kérdés.

Mi sem bizonyítja jobban a balkáni helyzet kiélesedését, mint az a hír, amely már bolgár-görög összecsapásokról számol be. Olasz lapok annál sürgősebbnek tartják a keleti kérdésnek elintézését, a gyors békekötést, mert a török példa megteremtheti a legyőzött államok ligáját és az „Il Mondo” szerint a török háborút esetleg az osztrák-magyar monarchia utódállamainak háborúja követhetné.

Az olasz kormány jegyzéket intézett Londonba és Párisba, melyben ragaszkodik a keleti konferencia összehívásához, hogy ezáltal kiküszöböljék annak lehetőségét, hogy a harc a törökök és a szövetségesek háborújává fejlőd-
jék ki.

Athénben megbízható körök közölték, hogy Jugoszlávia és Románia kifejezték azt a szándékukat, hogy balkáni konfliktus esetén Görögország mellé állanak. Angol lapok jelentik, hogy a szerb kormány mozgósítást rendelt el és Üszkübidékén csapatokat von össze.

Bulgáriában emiatt nagy a nyugtalanság. A közönség idegesen figyeli a kisázsiai eseményeket és súlyos fordulattól tart. Az üzleti világban nagy a bizonytalanság. A határmenti községek lakossága meg van rémülve s a hatóságok erőfeszítéseiére volt szükség, hogy kétségbeesett lépésekre ne ragadtassa magát.

Szürke csendben.

— Elekes György könyve. —

Erről a könyvről már jelent meg e lap hasábjain néhány lírikus észrevétel. De az ifjú poétának az erdélyi magyar ujságokban szétszórtan megjelent versei szinte kényszerítettek, hogy e könyvvel tüzetesebben foglalkozzam. Mert ez a poéta, kihez még oly közel van a gyermekévek tavaszi sugárzása, egészen komoly jelenség. Szinte fájdalmasan komoly. Komolysága már bevezető versének soráiban is szinte megdöbbentő:

„bénult-reménységek tört-sugara jár csak
néha-néha nálam.”

Ha nem tudnók, hogy a véres világdráma katonája volt, ki alig volt még több, mint gyermek, mikor a milliók békéjét száműző parancs eltérte a szülői háztól, érthetetlen is volna az ő korában ez a fájdalmas rezignáció. Ha nem tudnók, hogy fiatal lelkének a benyomásokat nagyobb készséggel felszívó képességével látnia kellett halálosan nagy emberi nyomorúságokat, affektálnak tarthatnók ezt a komor hangot. Ha nem tudnók, hogy e gazdag kedélyű poétagyerekek évekig szenvedett szülőföldjéről sok ezer mértőföldnyire Szibéria rab magyarjai között, csüggedten kérdeznők: „Istenem! Mit várjon az ember az ezer csalódástól vérző öregtől, mikor már az ifjuságnak is így fáj az élet!” De

poétánk is egyike annak a sok, sok ezer fiatal életnek, akik gyermekszívet vittek bele a gigászi harcokba és öreg életapasztalást, öreg szomorúságot hoztak onnan magukkal. Ez a — rendes körülmények közt — korai szomorúság átömlik egész könyvében. Néhány versében, mint „Csak a szememet”, „Halál”, „Egy este” majdnem fásult életunalomra sötétül ez a szomorúság. Majdnem minden versében van néhány sor, melyben halálvágy sóhajt. Így a „Szívem” címűben:

„aludni csendben, örökre puha ágyban —
pihenj el végre, beteg szívem, szegény!”

a „Szörnyű zajban”:

„— szegény koldus, te sem találsz
soha-soha
Csendes estét, nyugodalmat.”

A „Sötétségről” címűben:

„Én befejeztem már magamban,
a virradást tán meg se várom —”

a „Beszéd magammal” címűben:

„halkai, panasz nélkül susogd el a holdnak
végső rabimadat . . .
kösönj el a nyárnak . . .
aztán lepihenhetsz,
a temetők várnak!”

Szinte deprimáló hatással volnának kedélyünkre ezek a gyönyörűen gördülő versek, ha meg nem tudnók érteni, hogy olyan életviszonyok, aminők között az ő ifjuságának kellett ki-

kibontakoznia, legkönnyebben hajtják a túlerzékeny ifjú lelkiületet a desperációra. De bizonyosan tudjuk, hogy ez a sötét borongás is csak olyan, mint a vándorfelhő az égen. Egyszer ragyogó derű váltja fel, csak az legyen meg, ami a szomorú dalok születésének pillanatában oly nagyon hiányzott: a szülői ház meghitt csendje, nyugalma; az édes anya ölelő két karja, az édes testvér meleg csókja.

Erős a meggyőződés, hogy Elekes György ebbe a visszasóvárgott édes boldogságba hazatérve, ragyogóbb színeket visz majd bele költészetébe és mi tőle még sok, nagyon sok szép és nagy lelki gyönyörűséget nyújtó dolgot várhatunk. Mert vénája gazdag, nyelve zengzetes és kifejező, forma érzéke bár még nem egészen kiforrott, de sokat ígérő és ezzel a készséggel hamar ott fog állani a legkiválóbb székelly poéták sorában.

E kötetében is már nem egy olyan gyöngyszem található, mely bármely poétának büszkeségére válnék. „A papagály”, a „Csak a szememet”, a „Nappal is, — nappal is” és főként, ami az egésznek koronája: a „Krisztus sirató” olyan költői értékek, amik az ifjú poétának már is helyet biztosítanak az irodalomban. Minden magyar olvasó magának szerez lelki gyönyörűséget, ha nem sajnálva azt a csekély áldozatot, amibe e könyv kerül, megszerzi azt magának.

Szabó Jenő.

A Magyar Dalárda megalakulása városunkban.

A rég óta tervbe volt Magyar Dalárda megszervezésének kérdése végre testet öltött és tegnap, pénteken délután megalakult a kézdivásárhelyi Magyar Dalárda.

Az alakuló gyűlést dr. Dávid István hívta össze a ref. egyházközség gyűléstermébe, ahol az egybegyűlték előtt lelkes szavakban ismertette az alakulás szükségességét. „Nemcsak a nyelvnek, a beszédnek, hanem a dalnak is — úgy mond — nagy jelentősége van egy nemzet kultúrájában. Tartisa szerencsésének, aki tagja lehet egy ilyen dalegyesületnek.” Ismertette az alapszabályokat, a tisztikar megválasztását javasolta, mire az alakulás a következőképpen történt meg:

Elnök lett: Benkő Ernő;
Alelnök: Dr. Gyöngyössi István;
Karvezér: Dr. Dávid István.
Ügyész: Dr. Molnár Dénes;
Titkár: Dr. Jénák Ferenc;
Jegyző: Benkő Sándor tanító;
Pénztárnok: Bothár L. Vilmos;
Ellenőrök: Lengyel Károly és Jancsó Endre;
Gondnok: Dr. Nyágyuly Béla;

A választmány így alakult meg:

György Károly szabó, Lukács Viktor bádógos, Marthy Lajos tanár, Neumann Ernő, Czirmay Árpád, dr. K. Kovács István, Paál Lajos, Oláh István, Weinberger József, Borbáth János. Pótagok: Szabó Gyula és Szabó Feri.

Az alakulás után dr. Gyöngyössi István vette át az elnöki széket és vezette a gyűlést. Kimondták, hogy a Dalárda minden csütörtökön és kedden este 8—10-ig tart próbát, melyen megjelenni mindenki tartsa kötelességének.

Mi is szeretettel üdvözljük Magyar Dalárdánkat és sok sikert kívánunk működéséhez.

HIREK

Szombat szept. 16.

— **Szabó Jenő irodalmi est.** Szabó Jenő nagy irodalmi estélyére, mely szeptember 30-án lesz, a meghívók már a jövő hét folyamán szétküldetnek. Az estély műsora oly páratlanul gazdag és oly magasfokú szellemi élvezetet ígér, hogy városunk közönsége bizonyára tömegesen fog sietni, hogy az előadásra magának helyet biztosítson. Mint már jeleztük, az estély műsorában szerepelni fog *Paál Lajos* ref. lelkész, ki Szabó Jenő „Pilátus” c. hatalmas drámai költeményét szavalja. Sikertől meggyőzött *Borbáth Jánost*, a kiváló énekest, aki Dávid István dr.-nak Szabó Jenő verseire írott gyönyörű dalait adja elő. Szabad előadást „Várva-várt reggel” címen főtiszt. *Ujlaky János*, zabolai r. kath. plebános, a tüzelőkü ifjú poéta tart. *Elekes György*, az orosz fogságból hazatért fiatal székegy költő, brillians verses előadása, Szabó Jenő legújabb írt versei, remek táncok és vidám színpadi tréfák, valamint festői szép élőképek fogják a műsor magas színvonalát emelni. A színpadi tréfákat a kantai műkedvelő leánygárda tagjai adják elő, akiknek e téren eddig kifejtett ügyessége már nem szorul külön dicséretre. A teljes műsort már jövő számunkban közölni fogjuk.

— **A dalos verseny győztese.** Az első dalversenyi verseny szeptember 3-án volt Tordán. A győztes a kolozsvári Iparos Dalárda volt, mely selyem zászlót nyert. A dalárda karnagya Rezik Károly kolozsvári konservatóriumi igazgató, kit, mint celloművészt, városunk közönsége is jól ismer.

— **Kabaré.** Városunk műkedvelői tegnap este kabarét rendeztek a Vigadóban, mely, szintén szólva, több és jobb volt a színészeink ismert kabaréinál. Ez a megállapítás pedig műkedvelőink előnyére irandó. Sajnos, ezúttal is a közönség nagyobb része távol tartotta magát, azonban akik ott voltak, nem bánták meg, jól érezték magukat és sokat mulattak. A program részletezésére nem akarunk kiterjedni, általánosságban szólunk műkedvelőinkről. Az összesről csak elismeréssel beszélhetünk. Megnyerő és sokat ígérő volt a műkedvelői gárda újabb tagja: özv. Jencseviessné Pataki Ilonka, ki különösen ének-betétjével énekelte be magát szíveinkbe és remélhetőleg egyik erőssége lesz műkedvelőinknek. Zakariás Zaki sok haladást

tett, kezd otthonossá válni a színpadon. Mágori Pista, mint komikus, nélkülözhetetlen tagja a színtársulatnak. Hoffmann Lukács is kinövi magát. Teleky Vilma mindig jobb és megnyerőbb. Dávid Dezsőt és Pokorny Lászlót nem kell dicsérnünk, mindketten főerősségei a társulatnak. Dávid Dezsőnek, mint rendezőnek, meglátszott az erélyessége az egész estén, a hivatalos színészeknél is számottevő fegyelmezettség és összefogás volt észlelhető a rendezésnél. Utolsónak hagytuk Hász Sándornét, ki több, mint egy műkedvelő. Ő nem először mozgott a színpadon s műkedvelőinknek csakis nyeresége lesz, ha sikerül őt megtartani. Bájós, kedves asszonyka, ki otthon van a színpadon, vérbeli színésznő, kinek minden megmozdulása rutinírozott játékosra vall. Amint halljuk, a Princben ő fogja a fő női szerepet játszani. A kabaré különben mind sikerült számokból volt összeválogatva és ez is hozzájárult műkedvelőink elért sikeréhez, a tapsokhoz, megújításokhoz. Az estnek még volt egy száma, amit a plakát nem jelzett, azonban szívesen és örömmel fogadott a közönség. Néra (Nemes Nagy Elemér) bemutatkozása, ki szellemes konferálásával derűs percek szerzett és kedélyes, hangulatos csevegésével előzte a műsor közötti ürességek unalmasságát. Legyen szerencsénk máskor is!

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Ferdinánd király ellen „Bellmont gróf” és társai által állítólag tervezett merénylettről vonatkozólag megjelent hírekkel kapcsolatban az alábbi nyilatkozat közzétételére kérték fel szerkesztőségünket:

Nyilatkozat.

A Brassói Lapok szeptember 14-én megjelent számában „Összezsugorodott az óriási szenzáció” című cikkében az állítólagos merénylettről foglalkozva a bukaresti lapokban szereplő Turóczy nevet olyan körülménnyel állítja be, mely egyértelmű egyenes meggyanúsítással. Ugyanis a bukaresti lapok Stefan Turóczyról írnak, míg a Brassói Lapok a keresztnevet elhallgatva csupán Turóczyról írnak, aki kézdivásárhelyi lakos, bukaresti származású és asztalos fia. Miután ezek a személyi adatok csupán reám-illenek, megjegyzem, hogy szívesen ígynék nem vagyok s az egész állítólagos merényletről még csak tudomásom sincs s a Brassói Lapok ellen a cikk burkolt gyanúsítása és a hozzáfűzött kommentár miatt a sajtóport megindítottam.

Turóczy Zoltán.

Városi mozi.

(A mozi iroda közlése.) Szeptember hó 20 és 21-én, szerdán és csütörtökön este 9 órakor kerül bemutatásra: *Emberök, akik az utról letértek*, 5 felvonásban, főszerepben Friedrich Zelnik, Kortwick gróf önéletrajza megőlt Cselen bárót és feleségül veszi ennek özvegyét. A gyilkossággal a megőlt báró házvezetőjének vőlegényét vádolják. Letartóztatják őket. Idők múltán a házvezetőnő fiából orvos lesz. Egy szerencsétlenségénél ő nyújtja az első segélyt a báróné leányának és mostoha apjának. A fiatalok megszeretik egymást, sok viszonyosság után kiderül a házvezetőnő és férje ártatlansága, a fiatalok egymáséi lesznek. A gyönyörű fordulatokban gazdag filmdráma megrázó jelenetei nagy társadalmi és erkölcsi igazságokon vannak felépítve.

KERESKEDŐ TANULÓNAK

fűvesz egy jobb családból való, középiskolát végzett fiút TORDAY JÁNOS bór-, talp- és vegyeskereskedő

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetmény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

3655/1922. szám.

Hirdetmény.

A városi tanács 1922. augusztus 30-án tartott ülésében a Ganz villamos cég üzemvezetőségének kérelmére megindokolt kérésére 1922. szept. 1-től kezdődőleg s villamos árammérők havi bérösszegét a következőképpen állapítja meg:

A régebben beszerzett árammérők után 8 leuban. Az újonnan beszerzendő árammérők után 16 leuban, mely összegből 4—4 leu az árammérők karbantartására, 4 illetve 16 leu pedig azok árának törlesztésére használandó fel.

Ezen határozat ellen 15 nap alatt ide beadandó felekezésnek van helye.

Targul-Sacuesc la 30. August 1922,

Morvay,
primar.

3929/1922. szám.

Hirdetmény.

Alulírott városi adóhivatal közli, hogy az 1921. és 1922. évre kirótt III. oszt. keresetadó ki- vetési lajstroma 1922. szeptember 28-ig közszemlélő ki van téve.

Az érdekeltek a városi adóhivatalnál megtekinthetik.

Targul-Sacuesc la 14. Septembrie 1922.

Morvay,
primar.

Szám: 119/1922. vgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó közli, hogy a kézdivásárhelyi járásbírósnak 2047/2.—1922. számú végzése következtében ifj. dr. Kovács István kézdivásárhelyi ügyvéd javára 288 leu 20 ban s jár. erejéig 1922. évi aug. 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1000 leura becsült 2 drb. borju nyilvános árverésen eladatik.

Az árverés megtartására határnapul 1922. évi szeptember hó 28-ik napjának d. u. 3 órája tüzetik ki Torja községbe végrehajtást szenvedő lakására.

Árverezni szándékozók azon megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok készpénzesítés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a becsértéken alul is el fognak adatni.

Kézdivásárhely, 1922. szeptember 12.

Molnár István,
bir. végrehajtó.

Egy jó háztól származó, négy középiskolát végzett

URI LEANYT,

ki a számolásban különösen jártas, október 1. befapésre felveszek. Szabó Gyula, kereskedő.

Molnár J. műmalmá: Molnár Kálmán

= VESZ: =

buzát, rozst, lencsét, árpát, fekete borsot

KÉZDIVÁSÁRHELY. Főteri üzlet: Vigadó-épület.

LISZTCSERE.

ELADÓ

a 45. udvartéren a dr. Vajna G.-féle ház. Értekezhetni 11—12 óra közt naponként a tulajdonossal. Váár esetén azonnal átvehető.

KÉSZIT, VESZ, ELAD ÉKSZERT

MINDENNEMÜ

S. KLEIN ZS. műtörás és aranyműves (Főter 33. sz.)

50 drb. Agrár-takarékpénztári részvény

ELADÓ.

Értekezni lehet: dr. MOLNAR DÉNES ügyvéd

irodájában Kézdivásárhelyen.

Disznófőaszt,

sonka, pariser, kolbász, kaiserfleisok, fehér és puprikás szalonna, olvasztani való hár, szalonna és olvasztott zsír ugyszintén marha, borju és sertés — hus frissen kivágva mindennap kapható — KOVÁCS és KUNA, Gábor Áron-téri üzletében.

Egy jó családból való, 4 középiskolát végzett fiút

TANULÓNAK

felveszek. DOBRA MIKLÓS kereskedő.

Halló! Halló!

Galacból most érkezett

nagyobb mennyiségű áru újonnan berendezett üzletünkbe.

Figyelem! Figyelem!

Nálunk 5%-kal olcsóbb, mint bárhol.

Raktáron: Talp, bór, suszter-kellékek. Férfi és női szövetárak, ugyszintén fűszerárakból is dus raktár.

GLIGOR ÉS LUKÁCS.

(A kaszárnyával átellenben.)

Küküllőmenti

I. rendű asztali és fajborok

a CZELL-féle medgyesi borpincéből

nagybani vételnél jutányos árban kaphatók:

BENE ALBERT

= üzletében, Kézdivásárhelyt. =

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyörre berendezett könyvnyomdájában.